

PR I 070/7/06

I N F O R M A C J A
dotycząca prowadzenia w 2005 r. postępowań przygotowawczych
w sprawach o przestępstwa przeciwko prawom osób
wykonujących pracę zarobkową

Z danych statystycznych uzyskanych w Komendzie Głównej Policji wynika, iż w 2005 r. stwierdzono łącznie w skali kraju **3.657 przestępstw z rozdziału XXVIII ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.) – przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową**, w tym:

- **2.928 przestępstw z art. 218 § 1 i 2 k.k.**, polegających na złośliwym bądź uprzedzonym naruszeniu praw pracowniczych wynikających ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego,
- **323 przestępstwa z art. 219 k.k.**, polegające na naruszeniu przepisów prawa o ubezpieczeniach społecznych - niezgłoszeniu danych bądź zgłoszeniu nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość,
- **358 przestępstw z art. 220 § 1 i 2 k.k.**, polegających na narażeniu pracownika na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu poprzez niedopełnienie obowiązków przez osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo i higienę pracy,
- **48 przestępstw z art. 221 k.k.**, polegających na niezawiadomieniu właściwego organu o wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej, bądź też niesporządzeniu

lub nieprzedstawieniu takiemu organowi wymaganej dokumentacji dotyczącej wymienionego zdarzenia.

W 2005 r. organy ścigania na skutek otrzymanych zawiadomień **wszczęły łącznie 3.570 postępowań przygotowawczych** o wymienione przestępstwa, w tym:

- **1955** postępowań przygotowawczych o przestępstwa z **art. 218 § 1 lub 2 k.k.**,
- **195** takich postępowań o przestępstwa określone w **art. 219 k.k.**,
- **1389** postępowań o przestępstwa z **art. 220 § 1 lub 2 k.k.**,
- **31** postępowań w kierunku zaistnienia przestępstw z **art. 221 k.k.**

W 2005 r. **zakończono** w skali kraju **3.940 postępowań przygotowawczych** toczących się w sprawach o przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, wszczętych zarówno w podanym, jak i poprzednich okresach statystycznych, w tym:

- **2106** postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa z **art. 218 § 1 lub 2 k.k.**
- **245** wymienionych postępowań prowadzonych w kierunku zaistnienia przestępstw określonych w **art. 219 k.k.**,
- **1561** postępowań toczących się w sprawach o przestępstwa z **art. 220 § 1 i 2 k.k.**,
- **28** postępowań wdrożonych w sprawach o przestępstwo określone w **art. 221 k.k.**

Z danych Komendy Głównej Policji wynika, iż na łączną liczbę **3.940 zakończonych w minionym roku śledztw i dochodzeń** w omawianej kategorii spraw, w **3.555 z nich** funkcjonariusze Policji przedstawili organom prokuratury akta takich postępowań wraz z wnioskiem o skierowanie do sądu aktu oskarżenia przeciwko sprawcom przestępstw stypizowanych w art. 218-221 k.k., co stanowiło **90,2%** ogółu zakończonych w tych sprawach postępowań.

W pozostałych 385 przypadkach funkcjonariusze Policji po zakończeniu wymienionych postępowań przedstawili prokuratorom akta spraw wraz z wnioskami o skierowanie do sądu wniosku o warunkowe umorzenie postępowania karnego prze-

ciwko sprawcom czynów mniejszej wagi (48 spraw), o umorzenie postępowania z przyczyn wyłączających ściganie sprawcy (18 spraw), o umorzenie wobec znikomej szkodliwości społecznej czynu (22 sprawy), o umorzenie w 2 przypadkach postępowania wobec niecelowości ścigania (art. 11 § 1 k.p.k.) o umorzenie w 4 przypadkach postępowania wobec niewykrycia sprawcy czynu lub o umorzenie takiego postępowania z innych niż wymienione przyczyn wskazanych w art. 17 k.p.k.

Nadmienić należy, iż niniejsza informacja opracowywana na szczeblu Prokuratury Krajowej, oparta została wyłącznie o policyjne dane statystyczne, bowiem Wydział Statystyki Departamentu Organizacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości nie prowadzi statystyki przedmiotowej, uwzględniającej rodzaj i liczbę przestępstw będących przedmiotem postępowań przygotowawczych prowadzonych w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury.

Szczegółowe dane w odniesieniu do liczby toczących się w jednostkach prokuratury w latach 2004-2005 postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, a także ich zakresu przedmiotowego i podmiotowego oraz sposobu merytorycznego zakończenia takich postępowań będą w marcu 2005 r. przedmiotem analizy w Biurze Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej. W celu jej przeprowadzenia zlecono prokuratorom apelacyjnym nadesłanie w terminie do 3 marca 2005 r. informacji w podanym zakresie, a także dokonanie oceny aktywności prokuratorów prowadzących postępowania m. in. w zakresie inicjowania kontroli przez inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy, powoływania ich w charakterze biegłych i oceny ich udziału w toczących się postępowaniach, w tym w zakresie składania przez nich wniosków dowodowych mających na celu wszechstronne wyjaśnienie okoliczności zaistnienia przestępstw określonych w art. 218-221 k.k.

Powyższa problematyka pozostaje od kilku lat w zainteresowaniu kierownictwa resortu sprawiedliwości, natomiast Biuro Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej monitoruje na bieżąco m.in. sprawy dotyczące naruszania praw pracowni-

czych w sieciach „Carrefour Polska”, „Kaufland Polska”, „Geant” Spółka z o.o. oraz w zlokalizowanych na terenie kraju placówkach pozostałych przedstawicieli wielkich firm handlowych. Ogółem w wymienionej grupie sieci handlowych wszczęto 19 postępowań przygotowawczych o przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, z których 5 zakończono wniesieniem aktów oskarżenia do sądu, 9 – umorzono przy przyjęciu różnych podstaw prawnych takich decyzji, 5 – pozostaje nadal w toku.

Ponadto w jednostkach prokuratury na przestrzeni 2004-2005 r. wdrożono na skutek zawiadomień Państwowej Inspekcji Pracy i osób pokrzywdzonych kolejne 22 postępowania przygotowawcze o naruszanie praw pracowniczych i fałszowanie dokumentacji w sieci sklepów „Biedronka” należących do Spółki z o.o. Jeronimo Martins Dystrybucja z siedzibą w Poznaniu. Z podanej liczby 22 spraw - 7 zakończono wniesieniem aktów oskarżenia do sądu, 2 – skierowaniem wniosków o warunkowe umorzenie postępowań karnych prowadzonych przeciwko sprawcom określonych wyżej czynów, 9 - umorzeniem przy przyjęciu różnych podstaw prawnych wymienionej decyzji, 4 postępowania pozostają nadal w toku.

Zawiadomienia o przestępstwie - poza złożonym przez Stowarzyszenie Poszkodowanych przez Spółkę z o.o. Jeronimo Martins Dystrybucja – są składane w jednostkach prokuratury na terenie całego kraju przez licznych pokrzywdzonych w tej sprawie, będących pracownikami sieci sklepów „Biedronka”. Przedmiotem toczących się postępowań, prowadzonych w kierunku popełnienia przestępstw z art. 218 § 1 k.k. i art. 220 § 1 k.k., jest nie tylko naruszenie praw pracowniczych przez kierownictwo poszczególnych placówek handlowych tej sieci, ale także przez Zarząd Spółki JMD z siedzibą w Poznaniu m. in. z powodu uporczywego uchylania się od wypłacania wynagrodzeń z tytułu świadczenia pracy przez pracowników poza ustalonymi godzinami pracy, wypłacania dodatków do wynagrodzeń, fałszowania dokumentacji w zakresie ewidencji czasu pracy i naruszania podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Dodatkowo przedmiotem jednego z postępowań przygotowawczych dotyczących sklepów sieci „Biedronka” jest nieumyślne spowodowanie śmierci pracownika sklepu oraz rażące naruszenia zasad bhp w zakresie przeprowadzania badań lekarskich za-

trudnionych w tej sieci handlowej osób, badań profilaktycznych oraz sprawowania opieki medycznej nad pracownikami.

Z podanych wyżej przyczyn bardziej szczegółowa analiza zakresu i przedmiotu oraz wyników prowadzonych w jednostkach prokuratury postępowań w sprawach o przestępstwa z rozdziału XXVIII k.k. zostanie opracowana i udostępniona – w przypadku takiej potrzeby - Radzie Ochrony Pracy przy Sejmie RP w marcu 2005 r. przez Biuro Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej.

Opracowano
w Prokuraturze Krajowej